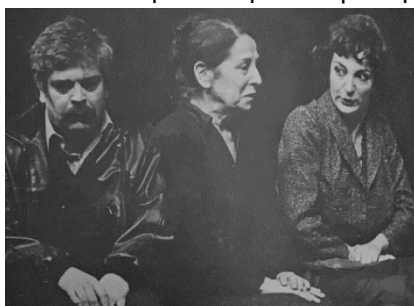

Η έξοχη ηθοποιός μας και κοινωνική αγωνίστρια Αλέκα Παϊζη !

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Κορυφαία θεατράνθρωπος, όπως και απaráμιλλος ηθοποιός του κινηματογράφου και της μικρής μας οθόνης η Αλέκα Παϊζη, για έξι δεκαετίες υπηρέτησε το λειτουργήμα της υποκριτικής και αναγορεύτηκε από την αδέκαστη ιστορική μοίρα, στις μεγάλες της δραματο-ργικής μας σκηνής. Παράλληλα όμως υπήρξε ακατάβλητη κοινωνική αγωνίστρια, που μέσα από τους πολυμερείς της αγώνες και εξορίες, διακόνησε με αυταπάρνηση τις ιδέες της αριστεράς. Οι ερμηνείες της στο θέατρο και τον κινηματογράφο υπήρξαν αριστουργηματικές και αποτελούν ηθικό κεφάλαιο για την ελληνική δραματούργια. Φέροντας πάντοτε στον νού μας

τις πρωταγωνιστικές της συμμετοχές στις παραστάσεις : «Ο αρχισιδηουργός» 1952/1953 στον ρόλο της Αθηναΐς Μουλινέ, «Βασίλισσα Αμαλία» 1957/1958 στον ρόλο της Βαρώνης Πλασκώφ, «Φουέντε Οβεχούνα» 1958/1959 στον ρόλο της Πασκουάλα, «Προμηθεύς Δεσμώτης» 1961/1962 στον ρόλο της Κορυφαίας, «Ο αρχοντοχωριάτης» 1962/1963 στον ρόλο της Νικολέτας, «Το νησί της Αφροδίτης» 1963/1964 στον ρόλο της Κέτ Πάτερσον και σε πολλές άλλες ακόμα, καθώς και την μεγαλουργία της στην ελληνικό κινηματογράφο, στις υψηλού ηθικού κύρους ταινίες : «Ταξίδι του μέλιτος» του Γιώργου Πανουσόπουλου, «Ήσυχες μέρες του Αυγούστου» του Παντελή Βούλγαρη, «Γάμος στο περιθώριο του» Βασίλη Κεσίσογλου, «Συνοικία το όνειρο» του Αλέκου Αλεξανδράκη και σε μια πληθώρα ακόμα άλλων σπουδαίων ταινιών μας.

Η Αλέκα Παϊζη είδε το φως της ζωής στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1919, μέσα σε ένα κλίμα ηθικής και πολιτισμικής ευκρασίας. Ο πατέρας της δάσκαλος, αλλά και καπνοβιομήχανος, την προσανατόλισε από παιδί, στην ομορφιά της τέχνης. Πάραυτα η αναπάντεχη οικονομική του χρεοκοπία θα αλλάξει ριζικά την κοινωνική ρότα της οικογένειας. Έρχονται στην Αθήνα, σε μια προσπάθεια ανασυγκρότησης και η νεαρή Αλέκα, μπαίνει αμέσως στη δίνη της βιοπάλης. Όμως οι δυσχέρειες δεν υποστέλλουν την αγάπη της για την τέχνη. Γράφεται στην Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και αποφοιτά με άριστα, γεγονός που αποτελεί και εισιτήριο ένταξης στο δυναμικό του Εθνικού Θεάτρου. Και από εδώ ξεκινά η μακρά και εύκρατη δραματούργική της πορεία. Αβάντ πρεμιέ στο θέατρο έκανε το 1942 υποδουόμενη τη Σουζάνα στην παράσταση «Βεντάλια» του Κάρλο Γκολντόνι, με την Κεντρική Σκηνή του Εθνικού. Ενώ παράλληλα εντάσσεται στις γραμμές του ΕΑΜ και αναπτύσσει πολυσχιδή αντιστασιακή δράση μέσα από το φάσμα του πολιτισμού. Στο Εθνικό Θέατρο παραμένει έως το 1944 και

με την έξοδο στην απελευθέρωση το 1945 και το '46 , εντάσσεται στο ΕΑΜικό «Θέατρο του λαού», αλλά και στο ΕΑΜικό σχήμα «Ελεύθεροι Καλλιτέχνες». Και το 1946 από κοινού με τους Δήμο Σταρένιο και Τίτο Βανδής – μετέπειτα σύζυγό της – συνιστούν θίασο. Προοδευτικά συνεργάστηκε και με τα θεατρικά σχήματα των Κώστα Μουσούρη, Έλσας Βεργή, Κατερίνας Ανδρέαδη, ξετυλίγοντας τις σπουδαίες υποκριτικές της αρετές.

Τον Αύγουστο του 1949 κρατείται για 45 μέρες στην Γενική Ασφάλεια και αρνούμενη να δηλώσει την αποκήρυξη των αριστερών ιδεών της, εξορίζεται στη Μακρόνησο και το Τρίκερι, όπου υπέστη τα πάνδεινα. Με την απελευθέρωσή της προσπαθεί να συνεχίσει την θεατρική της πορεία. Στις αρχές της δεκαετίας του '60 ο Μίκης την επιλέγει για να απαγγείλει τους μελοποιημένους στίχους του «Επιταφίου» του Γιάννη Ρίτσου. Παράλληλα αναπτύσσει συνεργασία με τους Μάνο Κατράκη και Αλέκο Αλεξανδράκη. Με την έσκαψη της δικτατορίας η Αλέκα Παΐζη φυγαδεύεται στο Λονδίνο και μετά στην Ιταλία. Συνεχίζει την αντιδικτατορική της δράση και παίζει σε ορισμένες ταινίες του ιταλικού κινηματογράφου, προσπαθώντας να επιβιώσει. Και με την επάνοδο στη δημοκρατική ομαλότητα επανακάμπτει στην Ελλάδα και ξεκινά τη δεύτερη παραγωγική περίοδο της καριέρας της. Ξεκινά με την συνεργασία της με τη σκηνή «Λαϊκό Πειραματικό Θέατρο» του Ευγένιου Τριβιζά στην παράσταση «Κάπταιν Σελλ, κάπταιν Εσσο». Ενώ συμμετέχει και σε τηλεοπτικά αριστουργήματα της εποχής όπως τους «Πανθέους» του ακαδημαϊκού Τάσου Αθανασιάδη, με μια επική ερμηνεία στο ρόλο της «Χρυσοστόμης», που την απογειώνει καλλιτεχνικά. Με τις μεγάλες της επίσης κινηματογραφικές συμμετοχές που προαναφέραμε, να εξακοντίζουν το κύρος της. Στις 4 Φεβρουαρίου 2009, μετά από πολύμηνη μάχη με τη υγεία της, η Αλέκα Παΐζη εκδήμησε από τη ζωή, σε κλίμα καθολικού πένθους των ανθρώπων του πολιτισμού και της τέχνης. Υπήρξε αναμφίβολα μιας από τις ιέρειες της θεατρικής μας τέχνης του 20-ου αιώνα και θα την περιβάλλουμε πάντα με την αγάπη μας !

Φιλμογραφία

- 1957 Μπάρμπα Γιάννης ο κανατάς, Το παιδί του δρόμου
- 1958 Ο Μιμίκος και η Μαίρη
- 1959 Ερωτικές ιστορίες, Καραγκιόζης, ο αδικημένος της ζωής
- 1960 Πόθοι στα στάχια
- 1961 Συνοικία το όνειρο
- 1962 Πολιορκία Πόπη
- 1970 Υποψίες που φέρνουν τον θάνατο (Uccidete il vitello grasso e arrostitelo)
Θάλεια, Υπεράνω πάσης υποψίας (Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto)
- 1973 Το αξέχαστο Σαββατοκύριακο (Mordi e fuggi)
- 1974 Il gioco della verità
- Το άρωμα της γυναίκας με τα μαύρα (Il profumo della signora in nero)
- 1976 Languidi baci, perfide carezze
- 1979 Ταξίδι του μέλιτος
- 1980 Μελόδραμα;
- 1982 Ρόζα
- 1989 Γάμος στο περιθώριο
- 1991 Ήσυχες μέρες του Αυγούστου
- 1993 Meine Tochter gehört mir
- 1994 Το όνειρο της πεταλούδας (Il sogno della farfalla)

2005 Γλυκιά μνήμη

Θέατρο

1943/1944	Μίνα φον Μπάρνχελμ
1944/1945	Το μεγάλο παιχνίδι
1952/1953	Ο αρχισιδηρουργός
1952/1953	Η Φάννυ τα κατάφερε
1952/1953	Ο ποπολάρος
1957/1958	Βασίλισσα Αμαλία
1958/1959	Φουέντε Οβεχούνα
1960/1961	Το άλλο κύμα
1961/1962	Μια όμορφη Κυριακή του Σεπτέμβρη
1961/1962	Προμηθεύς Δεσμώτης
1962/1963	Ο αρχοντοχωριάτης
1963/1964	Το νησί της Αφροδίτης
1963/1964	Ιφιγένεια εν Αυλίδι
1963/1964	Ο ματωμένος γάμος
1963/1964	Τρισεύγενη
1963/1964	Οθέλλος
1965/1966	Ιππόλυτος
1964/1965	Μαρία Στιούαρτ
1965/1966	Λυσιστράτη
1966/1967	Ερρίκος Δ
1980/1981	Το σόι
1983/1984	Ο γυάλινος κόσμος
1986/1987	Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε
1991/1992	Η διήγηση της υπηρέτριας
1994/1995	Λόγω φάτσας
1995/1996	Τ' αγαπημένα σας τραγούδια + Νέες προοπτικές
1996/1997	Τοιχογραφία

**Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι Μ.Σc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.*

www.panosavramopoulos.blogspot.gr